

CURS ACADÈMIC: 2010-2011

LLICENCIATURA: Periodisme

CURS: Quart

Codi: 20744

Assignatura: Periodisme Especialitzat II (Periodisme Local)

Tipus d'assignatura: teòrico-pràctica

Nº de crèdits: 5

Professorat: José Vicente Rabadán Perea, Grups 6 i 56.

L'assignaturas'imparteix en català

Quadrimestre: setè

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

L'assignatura de Periodisme Local i Comarcal proposa oferir alguns coneixements bàsics de temes clau dels àmbits convencionalment entesos de proximitat (política local, institucions i administracions locals, economia municipal, cultura, associacionisme...), que són matèria primera del periodisme dels mitjans de proximitat i que incideix en aquests àmbits. L'assignatura vol aportar, també, informació i dades per potenciar la reflexió sobre l'estructura i el funcionament dels esmentats mitjans de comunicació, sobretot a Catalunya, per entendre el seu desenvolupament durant més de tres dècades i els seus reptes de futur.

TEMARI:

TEMES TEÒRICS I DE REFLEXIÓ

TEMA 1. PERIODISME LOCAL I COMARCAL

Informació definida per l'abast geogràfic o pels continguts socials que afecten la vida local? Del periodisme local al periodisme de proximitat. Periodisme de segona categoria (comparat amb què)? Periodisme i informació local en el context de la globalització informativa. La informació de proximitat: complement de la informació general i especialització periodística. El dret a la informació local com a condició per una ciutadania crítica.

TEMA 2. ESTRUCTURA COMPLEXA DELS MITJANS LOCALS

De la premsa com a mitjà únic a la varietat de suports. Diaris, revistes, ràdios, televisions, Internet... Mitjans públics i privats. Complementació de mitjans i homologació mediàtica dels espais comunicatius locals. Estructura territorial dels

mitjans locals i comarcals. Renovació tecnològica i grups multimèdia locals. Concentració de recursos i diversificació de productes. Desenvolupament del sector i possible sostre. Altres espais per a la informació d'àmbit local: seccions locals de grans mitjans, diaris d'espais metropolitans, programes específics de ràdio i televisió (desconnexions).

TEMA 3. PERIODISME CARACTERÍSTIC I MIMÈTIC ALHORA

Les característiques del periodisme local davant el periodisme d'àmbit general. Proximitat al públic i a les fonts. Manca de recursos. Professionalisme i/o voluntarisme. Limitació del mercat i publicitat. Canvis i tendències actuals. Competència amb els grans mitjans i sectors d'audiència. Els paràmetres de: DIFUSIÓ, INCIDÈNCIA I INFLUÈNCIA dels mitjans.

ESDEVENIMENTS INFORMATIUS. Selecció i valoració de notícies. Incidència de les rutines de treball. La tendència a la institucionalització de la tasca informativa. Dependència de l'Administració en general i de la local en particular. ÀMBITS TEMÀTICS MAJORITARIS: Política, gestió, urbanisme, serveis i cultura (amb esports).

TEMA 4. EL PERIODISTA EN L'ÀMBIT LOCAL I COMARCAL

Voluntarisme o professionalització. Coexistència d'estructures empresarials amb iniciatives de la societat civil. Professionals i col·laboradors en els mitjans públics. Característiques de la tasca periodística: implicació directa o personal amb l'àmbit territorial o amb l'àmbit temàtic. Coneixements personals de les matèries informatives específiques. Vinculació personal amb grups o persones protagonistes de la informació.

EL CORRESPONSAL. Figura cabdal del periodisme local i comarcal. Evolució durant els últims 30 anys. Autonomia o dependència; manca de recursos; no especialització temàtica. Creació comandaments intermedis. Dedicació exclusiva o pluriocupació. Nous escenaris laborals i referències del marc professional (Col·legi de Periodistes, ACIAL, Sindicats...).

TEMA 5. INSTITUCIONALITZACIÓ DE LA INFORMACIÓ LOCAL

La institució com a font majoritària de la informació local. Els contactes amb polítics, tècnics, funcionaris. Fonts informatives: proximitat amb avantatges i inconvenients. Entre les institucions (locals, autonòmiques i estatals) i la societat civil. Internet com a vehicle de fonts informatives: webs oficials i associatives

Gabinets de premsa. Concepció fonamental: font informativa. Tipologia: institucionals, d'empresa privada i empreses de serveis. Periodistes o relacions públiques. Comissariats polítics. Rodes de premsa, la informació domesticada. Professionalització dels gabinets.

TEMA 6. ELS MITJANS MUNICIPALS O MUNICIPALITZATS

Butlletins i ajuntaments democràtics. Dels butlletins (BIM) a les revistes municipals. Premsa municipal que és premsa local. Informació, propaganda i recerca de vots.

Ràdios municipals. Radiodifusió local i participació ciutadana. EMUC: naixement, evolució i agonia. Professionalització de les ràdios municipals. Qüestionament de les emissores locals. El paper de ComRàdio i altres organismes i xarxes de la Diputació de Barcelona.

Les televisions locals. El panorama dels mitjans locals es completa. Models bàsics clàssics de TV local. Entre voluntarisme i professionalització. Llei de Televisions locals i digitalització (Televisió Digital Terrestre): consolidació o desaparició?

Internet (pàgines web i portals municipals). Divulgació informativa o informació periodística? Interactivitat administrativa o canal per a la participació dels ciutadans? Nou canal de distribució d'altres mitjans (butlletins, revistes i programació de ràdio).

TEMES SOBRE MATÈRIES I CONEIXEMENTS DE L'ÀMBIT LOCAL

TEMA 1.- L'Estat en l'àmbit local. Competències de l'Administració local. Política o gestió? Organització d'un ajuntament. Organigrama tipus. Reglament orgànic municipal i/o de participació ciutadana. Àrees i macro-àrees municipals.

TEMA 2.- Economia municipal. Pressupostos municipals. Ingressos i despeses. Organismes municipals de l'àmbit econòmic: empreses mixtes, instituts, òrgans autònoms... Finançament municipal. Reivindicacions municipalistes.

TEMA 3.- L'urbanisme, competència bàsica municipal. La fal·làcia de la neutralitat del planejament urbanístic. Política, ideologia i urbanisme. El concepte de "model" territorial o de ciutat (paràmetres bàsics: demografia, vies de comunicació, sectors econòmics, habitatge, equipaments, zones verdes, mobilitat social). Figures urbanístiques i planejament. Administracions i urbanisme.

TEMA 4.- Eleccions municipals. Aplicació de la llei d'Hondt. Aliances, coalicions i pactes en l'àmbit local i comarcal. Contradiccions i supeditacions als interessos dels partits. L'alternativa de les llistes obertes. L'àmbit local com a pedrera o trampolí de polítics. Les administracions supramunicipals: consells comarcals i diputacions.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

DIVERSOS AUTORS: **Llibre blanc 2010 de la Premsa Comarcal.** Fundació Catalana de la Premsa Comarcal i Local. Barcelona, 2010.

DIVERSOS AUTORS: **Informe de la comunicació a Catalunya 2007-2008.** Institut de la Comunicació (InCom) Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona, Co-lecció Lexikon/Informes Generalitat de Catalunya, 2009

DIVERSOS AUTORS: **Informe de la comunicació a Catalunya 2005-2006.** Institut de la Comunicació (InCom) Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, Edicions UAB, 2007

DIVERSOS AUTORS: **Informe de la comunicació a Catalunya 2003-2004.** Institut de la Comunicació (InCom) Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, UAB, Servei de Publicacions, 2005.

DIVERSOS AUTORS: **Informe de la comunicació a Catalunya 2001-2002.** Institut de la Comunicació (InCom) Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, UAB, Servei de Publicacions, 2003.

DIVERSOS AUTORS: **La comunicació local a Catalunya 2000.** Observatori de la comunicació local (InCom). Barcelona, Diputació de Barcelona, 2000.

BEL MALLÉN, J.I.: **El derecho a la información local.** Col·lecció Sociedad-Universidad. Madrid, Editorial Ciencia 3, 1990.

GUILLAMET, J.: **La premsa comarcal. Un model català de periodisme popular.** Barcelona, Depart. de Cultura, 1984.

RAMÍREZ, T.: **Gabinetes de comunicación.** Col·lecció Bosch Comunicación. Barcelona, Bosch Casa Editorial, 1995.

COMPLEMENTÀRIA:

DIPUTACIÓ DE BARCELONA, **Govern municipal. Guia pràctica.** Diputació de Barcelona, Barcelona, 1995 (i fitxes d'actualització).

LOPEZ, M.: **Un periodisme alternatiu i autogestionari. La premsa de barris a Barcelona, 1968-1977.** Col·lecció Vaixells de Paper. Barcelona, Col·legi de Periodistes-Diputació de Barcelona, 1994.

MARISTANY, G. i MUSSOMS, A.: **Del desencant a la contrainformació. La premsa de barris a Barcelona, 1976-2001.** Col·lecció Vaixells de Paper. Barcelona, Col·legi de Periodistes, 2002.

MORAGAS, M.: **Espais de comunicació: experiències i perspectives a Catalunya.** Barcelona, Edicions 62, 1988.

METODOLOGIA DOCENT:

TEORIA

Les sessions del curs (entre 25 i 28, en funció del calendari) es conformen com a sessions expositives, potenciant la reflexió de l'alumnat en el cas dels temes teòrics i sintetitzant coneixements bàsics en el cas dels temes dedicats a matèries habituals en l'exercici del periodisme de proximitat. Durant algunes sessions es concreten les característiques i paràmetres de les pràctiques que l'alumnat ha de realitzar al llarg del quadrimestre.

PRÀCTIQUES:

Es realitzen pràctiques contextualitzades en un àmbit local o comarcal concret seleccionat per l'alumne/a (que pot ésser també un districte o zona de Barcelona

o una altra gran ciutat), utilitzant gèneres com informes periodístics, reportatges o entrevistes... El nombre de pràctiques, obertes a propostes dels alumnes, és de 4/5.

Algunes pràctiques poden elaborar-se entre dues o tres persones. Això fora recomanable si existeix coincidència en el tema o l'àmbit territorial. Les pràctiques seran valorades bàsicament pel seu contingut, però es tindrà molt en compte la forma periodística

SISTEMA D'AVUACIÓ:

A) Avaluació continuada:

- Pràctiques (3/4) diverses realitzades al llarg del curs i relacionades amb diferents apartats del programa.
- Reportatge a fons sobre alguna qüestió d'interès periodístic en un àmbit local o comarcal concret, de qualsevol temàtica. El reportatge també podria ser un treball més acadèmic sobre algun mitjà o mitjans de comunicació local.
- Prova complementària sobre coneixement de matèries i conceptes d'urbanisme, administració, economia i política locals. S'ha d'aprovar, però el seu pes és menor que el de les pràctiques anteriors en l'avaluació final.

Si per l'activitat professional o per altres circumstància, l'assistència a classe no és possible, l'opció d'avaluació continuada podria ser factible (concretar personalment).

B) Examen final i recensió crítica de bibliografia (a concretar).

ALTRES QÜESTIONS